

Flygare från nio nationer ingår i FN-flygstyrkan i Kongo

-Kongorapport från en svensk FN-officer-

Det dröjde flera månader innan linjerna klarade för FN-arbetet i Kongo, berättar major Gunnar Gyllensvärd som är stabchef och Chief Administration Wing för FN:s flygstyrka i Kongo. FN-högkvarteret i New York gjorde en missbedömning i den första planeringen, då man trodde att Kongo-aktionen skulle komma att likna den i Libanon. De vidsträckta områdena (Kongo är till ytan fem gånger större än Sverige) och de oerhört dåliga förbindelserna i alla avseenden ställde genast FN-administrationen på platsen inför stora svårigheter. Dessutom är FN-insatsen i Kongo omkring 30 gånger större än den som gjordes i Libanon. Efter ett par månader uppgick styrkorna i

Kongo till omkring 18.000 man, medan de i Libanon maximalt aldrig gick upp till mer än omkring 600 man. Underhåll och transport av så stora styrkor över de vidsträckta djungelområdena i Kongo är en omständlig apparat.

Flygstyrkan i Kongo är synnerligen internationellt färgad. I den ingår folk från Sverige, Norge, Italien, Jugoslavien, Etiopien, Indien, Kanada, Argentina och Brasilien. I slutet av september omfattade den 220 man men antalet skall successivt höjas till ca 350 man.

Flygplanparken är imponerande, i den ingår också ett antal helikoptrar. Man disponerar 17 st C-47 (DC-3 i militär version) och 15 st C-119 (tvåmotorig och kallad Box Car, lastar tre jeepar eller ett 40-tal man). Vidare har man åtta kanadensiska flygplan, varav 4 st De Havilland Otter (åttasitsig) och 4 st De Havilland Beaver (fyrasitsig). I början användes 6 st Piper Cub, men dessa visade sig ha för kort aktionsradie och otillräcklig radioutrustning för tjänsten i Kongo. Helikopterstyrkan består av 2 st H-19 Sikorsky, 6 st

Forts. på nästa sida

Från vänster en kongolesisk mekaniker, elmästare Lomborn (F 8), Hamilton (supply officer, Kanada), major Gyllensvärd, en ghanasoldat. Uppifrån på trappan: En jugoslavisk mekaniker, flygplanmästare Stenman, en jugoslavisk mekaniker, löjtnant Andresen, Norge (chefsmekaniker på DC-3) och förvaltare Zellbi (F 10).

Tre kongosvenskar utanför sin prydliga villa, fr.v. förvaltare Engström (F5), elektromästare Lomborn (F8) och förvaltare Zellbi (F10).

H-13 Bell och 1 st Alouette (ytterligare 6 st är beställda).

AIR CONGO GER FLYGHJÄLP

I flygtransporterna deltar också Air Congo (tidigare belgiska Sabena) med ett 20-tal DC-3, DC-4, Convair och enstaka DC-6. Transporterna utifrån till Kongo (Leopoldville) ombesörjs av kanadensiskt flyg som utgår från Pisa i Italien, dit SCANAP knyter an norrifrån. En hel del trupper och utrustning har också anlänt med amerikanska Globemasters och Herculesplan.

FN-flyget är organiserat i fem "squadrans". 1:a och 2:a sq har C-119 och står under italienskt resp indiskt befäl. 3:e sq har C-47 under överstelöjtnant Sven-Erik Eversstål. 4:e sq omfattar de lätta flygplanen och 5:e helikoptrarna.

FN-flygets uppgifter är att transportera trupper, materiel, födoämnen o dyl, som på grund av de undermåliga transportmöjligheterna på marken måste äga rum med flyg. Helikoptrarna är så gott som uteslutande insatta för transport av lotsar ut till de många fartyg, som skall in till hamnstäderna Matadi och Boma. Båtlasterna går sedan vidare med järnväg till Leopoldville varifrån de fortsätter med flodtrafiken eller med flyg. FN-flyget får också rycka in med transporter av läkare och av sjuka.

100-TALET FÄLT FÖR DC-3

Det finns tämligen gott om flygfält i Kongo. Nio st är så stora att de kan användas för flygtrafik av internationellt mått. Ett 100-tal fält kan ta emot DC-3. Endast ett fåtal av fälten är emellertid utrustade med radio och fältbelysning, varför mörkerflygning inte förekommer över Kongo annat än när det gäller flygningar till Leopoldville eller Elisabethville. Däremot brukar man starta någon timme innan dagsljuset kommer.

På grund av frånvaron av teletekniska hjälpmedel så måste flygningarna företas efter den gamla goda metoden - navigering med marksikt efter karta och kompass. Ovan moln beger man sig inte gärna, då det inte finns någon meteorologisk service. Speciellt undviker man att ge sig in i stora cumulusmoln i vilka turbulensen ofta är så kraftig att ett flygplan kan brytas sönder. Likadant är det med de kraftiga regn som ibland faller. De kan skada ett flygplan svårt. Cumulusmolnen går upp till 15.000 meters höjd. De byggs upp snabbt och regnen kan börja komma efter någon timme.

KROKODILER PÅ LEQGATA

Avstånden är långa i Kongo. Man kan ligga och flyga timme efter timme över djungeln. Den nordvästra delen utefter Kongofloden är ett enda stort djungelområde, medan de östra delarna har en annan terräng med mycket savanner. Där kan man få se stora flockar av de olika afrikanska djurarterna, bl a elefanter, antiloper, zebror o s v. Krokodiler ses ofta vid Kongofloden. Det har t o m hänt att en och annan dykt upp på Leos gator.

FN-flygets baser är utspridda över hela Kongo. De långa flygvägarna gör att man måst upprätta stora förråd på flera ställen. Huvudbasen ligger emellertid i Kamina, där underhåll och översyner utförs. Kamina ligger ungefär 40 mil från Elisabethville i Katanga.

C-47:orna är i stort sett baserade i Lulua-borg, Leopoldville, Stanleyville och Elisabethville. De lätta flygplanen stationeras ett

eller två på mindre fält. Helikoptrarna är i huvudsak baserade i Matadi, Leopoldville och Kamina.

Fritiden har hittills inte varit något problem för FN-svenskarna. Det har varit fullt upp att göra hela tiden, så det har inte blivit mycket tid utöver tjänsten. Förmodligen kommer så småningom någon slags rekreationsort att upprättas, i stil med vad som skett för Gaza-trupperna, tror major Gyllenswärd. Några besvär med den inhemska befolkningen har man inte haft. En del svarta har anställts som mekaniker, chaufförer och boyar, men de måste ständigt övervakas, annars bara struntar de i arbetet rätt som det är och ger sig iväg.

Forts. på sid. 149.

FLYGARE FRÅN NIO NATIONER INGÅR I FN-FLYG- STYRKAN I KONGO

Forts. från sid 131.

Bostadsfrågan är tillfredsställande ordnad på de flesta flygbaserna. I Kamina bor man i ordentliga bostäder med mässar o dyl, som man övertagit efter belgarna vilka byggt upp Kamina som en NATO-bas för omkring 15.000 man. De vita har överhuvudtaget aldrig bott illa i Kongo och när många av dem nu i samband med krisen övergett landet, har FN-funktionärerna fått hyra övergivna bostäder. Men hyrorna är höga. För en möblerad villa om tre, fyra rum och kök får man betala tusen kronor i månaden. Kostnadsnivån överhuvudtaget ligger två, tre gånger högre än i Sverige. Det råder dock inte direkt brist på någonting. Maten är av europeisk standard.

Det är ett 50-tal svenskar som ingår i flygstyrkan. Genom att nationaliteterna är så skiftande i FN-flyget har det ibland på grund av språkförbistringarna varit svårt att hålla kontakt. Av den anledningen har det också blivit särskilt mycket pappersexercis, då allt måste kontrolleras skriftligen. Det är överhuvudtaget utmärkande för FN-förvaltningen i stort att den ofta blir tungrodd på grund av den internationella karaktären.